

## 2.5. Normy okulistyczne obowiązujące maszynistów

Zagadnienie to bardzo precyzyjnie reguluje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie licencji maszynisty (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 2373). Zgodnie z nim w zakresie narządu wzroku maszynistów obowiązują następujące normy:

- 1) ostrość wzroku:
  - a. bez korekcji 0,8/0,8 w przypadku osób, które ubiegają się o licencję maszynisty, a dotychczas nie były uprawnione do wykonywania czynności maszynisty,
  - b. bez korekcji 0,5/0,5 lub 0,7/0,3 oraz z korekcją 1,0/0,5 lub 0,8/0,8 (korekcja  $\pm 3,0$  Dsph;  $\pm 2,0$  Dcyl) – w przypadku osób uprawnionych do prowadzenia pojazdów kolejowych, które ubiegają się o licencję maszynisty lub jej zachowanie. Wymagania dotyczą także osób ubiegających się o przywrócenie licencji maszynisty, które były uprzednio uprawnione do wykonywania czynności na stanowisku maszynisty;
- 2) widzenie pośrednie i do bliży dobre bez lub z korekcją;
- 3) prawidłowe rozpoznawanie barw za pomocą tablic pseudoizochromatycznych Ishihary;
- 4) rozpoznawanie sygnałów barwnych – test opiera się na rozpoznawaniu pojedynczych barw, a nie na różnicach względnych;
- 5) pole widzenia – prawidłowe;
- 6) widzenie obuoczne – prawidłowe;
- 7) poczucie kontrastu – dobre;
- 8) odporność na olśnienie – prawidłowa;
- 9) brak upośledzenia widzenia mimo stwierdzenia choroby narządu wzroku;
- 10) widzenie okiem prawym i lewym – prawidłowe;
- 11) w przypadkach astygmatyzmu wymagana jest opinia lekarza okulisty. Osoby stosujące okulary lub soczewki kontaktowe są okresowo badane przez lekarza okulistę w ustalonych przez niego terminach;
- 12) wszczepy soczewek oraz stan po zabiegach keratotomii i keratektomii są dozwolone pod warunkiem kontroli przez lekarza okulistę w ustalonych przez niego terminach;

- 13) barwione soczewki kontaktowe i fotochromatyczne nie są dozwolone. Soczewki z filtrem UV są dozwolone.

## 2.6. Obsługa ciężkiego sprzętu drogowego, budowlanego i robót ziemnych

Parametry okulistyczne obowiązujące operatorów ciężkiego sprzętu budowlanego, drogowego i robót ziemnych, zgodnie z wytycznymi Instytutu Medycyny Pracy im. prof. Nofera w Łodzi z dnia 19 listopada 2018 r., zestawiono poniżej (tab. 2.7).

**Tabela 2.7.** Normy okulistyczne obowiązujące operatorów ciężkiego sprzętu drogowego, budowlanego i robót ziemnych

Operatorzy koparek, spycharek, walców drogowych	
Ostrość wzroku do dali	Oko lepsze $\geq 0,8$ ; oko słabsze $\geq 0,1$ ; jeśli od znacznej utraty widzenia na jedno oko upłynęło $\geq 6$ miesięcy; w przypadku diplopii orzeka się niezdolność do ww. pracy
Korekta	Ilościowo bez ograniczeń, jakościowo bez ograniczeń
Ostrość wzroku do blizy	Obuocznie $\geq 1,0/30$ (wymagane, gdy jest to konieczne do bezpiecznej obsługi sprzętu)
Pole widzenia	W poziomie $\geq 160^\circ$ , każdym okiem $\geq 70^\circ$ na lewo i prawo i $\geq 30^\circ$ w górę i w dół, bez ubytków w obrębie $30^\circ$ od punktu fiksacji
Widzenie barw	Wymagane, gdy jest to konieczne do bezpiecznej obsługi sprzętu
Widzenie przestrzenne	Nie jest wymagane, pod warunkiem dobrej adaptacji do jednoocznosci
Wrażliwość na ośnienie	Nie jest wymagane
Widzenie zmiernicowe	Nie jest wymagane

## 2.7. Praca z urządzeniami podnośnikowymi

Urządzenia podnośnikowe w medycynie pracy zostały podzielone na dwie grupy:

- 1) unoszące towary na wysokość powyżej 1,6 m
- 2) unoszące towary do wysokości 1,6 m

Do pierwszej grupy zaliczane są: żurawie, dźwigi, suwnice, rampy hydrauliczne, układnice magazynowe wysokiego składowania, czy wreszcie wózki widłowe i inne wózki jezdniowe ze stosownym mechanizmem unoszącym na wskazaną wysokość. Normy okulistyczne wymagane u operatorów takich urządzeń zebrano w poniższej tabeli (tab. 2.8).

**Tabela 2.8.** Normy okulistyczne obowiązujące operatorów wózków jezdniowych i innych urządzeń podnośnikowych > 1,6 m, dźwigów, suwnic, ramp hydraulicznych

Operatorzy wózków jezdniowych i innych urządzeń podnośnikowych > 1,6 m, dźwigów, suwnic, ramp hydraulicznych	
Ostrość wzroku do dali	Oko lepsze $\geq 0,8$ ; oko słabsze $\geq 0,5$ ; obuocznie $\geq 0,8$
Korekta	Ilościowo bez ograniczeń, jakościowo bez ograniczeń
Ostrość wzroku do blizy	Obuocznie $\geq 1,0/30$ (wymagane, gdy jest to konieczne do bezpiecznej obsługi sprzętu)
Pole widzenia	W poziomie $\geq 160^\circ$ , każdym okiem $\geq 70^\circ$ na lewo i prawo i $\geq 30^\circ$ w górę i w dół, bez ubytków w obrębie $30^\circ$ od punktu fiksacji
Widzenie barw	Wymagane, gdy jest to konieczne do bezpiecznej obsługi sprzętu
Widzenie przestrzenne	Prawidłowe
Wrażliwość na oślnienie	Nie jest wymagane
Widzenie zmierzchowe	Nie jest wymagane

Do drugiej grupy należą wózki paletowe oraz wózki jezdniowe i inne urządzenia podnośnikowe z mechanizmem unoszącym do

wysokości 1,6 m. Ze zrozumiałych względów parametry okulistyczne obowiązujące tych pracowników są łagodniejsze, co ilustruje tabela 2.9.

**Tabela 2.9.** Normy okulistyczne obowiązujące operatorów wózków jezdniowych i innych urządzeń podnośnikowych  $\leq 1,6$  m

Operatorzy wózków jezdniowych i innych urządzeń podnośnikowych $\leq 1,6$ m	
Ostrość wzroku do dali	Obuocznie $\geq 0,5$
Korekta	Ilościowo bez ograniczeń, jakościowo bez ograniczeń
Ostrość wzroku do bliży	Nie jest wymagana
Pole widzenia	W poziomie $\geq 120^\circ$ , każdym okiem $\geq 50^\circ$ na lewo i prawo i $\geq 20^\circ$ w górę i w dół, bez ubytków w obrębie $20^\circ$ od punktu fiksacji
Widzenie barw	Nie jest wymagane
Widzenie przestrzenne	Nie jest wymagane, jeśli ostrość wzroku oka widzącego $\geq 0,5$ , pole widzenia oka widzącego jw. i od powstania jednoocznosci lub diplopii upłynęło $\geq 6$ miesięcy
Wrażliwość na ośnienie	Nie jest wymagane
Widzenie zmierzchowe	Nie jest wymagane

## 2.8. Orzecznictwo lotniczo-lekarskie

Szczegółowe przepisy orzecznictwa lotniczo-lekarskiego bardzo precyzyjnie reguluje Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym. Na te wytyczne Unii Europejskiej powołuje się Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 17 czerwca 2020 r. w sprawie badań lotniczo-lekarskich (Dz. U. z 2020 r., poz. 1168). Przepisy te dotyczą w szczególności:

- 1) pilotów samolotowych rekreacyjnych
- 2) pilotów samolotowych turystycznych
- 3) pilotów samolotowych zawodowych
- 4) pilotów samolotowych liniowych
- 5) pilotów samolotowych w załodze wieloosobowej
- 6) pilotów śmigłowcowych rekreacyjnych
- 7) pilotów śmigłowcowych turystycznych
- 8) pilotów śmigłowcowych zawodowych
- 9) pilotów śmigłowcowych liniowych
- 10) pilotów sterowcowych turystycznych
- 11) pilotów sterowcowych zawodowych
- 12) pilotów balonowych rekreacyjnych
- 13) pilotów balonowych
- 14) pilotów szybowcowych rekreacyjnych
- 15) pilotów szybowcowych

Dodatkowo przepisy odnoszą się do:

- 1) pilotów lotni
- 2) pilotów paralotni
- 3) pilotów motolotni
- 4) pilotów statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg
- 5) pilotów wiatrakowcowych turystycznych
- 6) pilotów wiatrakowcowych zawodowych
- 7) operatorów bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe
- 8) skoczków spadochronowych
- 9) informatorów służby informacji powietrznej
- 10) informatorów lotniskowej służby informacji powietrznej
- 11) nawigatorów lotniczych
- 12) mechaników pokładowych
- 13) dyspozytorów lotniczych

U pilotów ustalono wymagania wzrokowe w następujących dziedzinach:

- ostrość wzroku do dali
- ostrość wzroku do bliży
- pole widzenia
- widzenie obuoczne
- rozróżnianie barw